

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GĦAWDEX)
ĠURISDIZZJONI SUPERJURI
SEZZJONI ĠENERALI**

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Illum il-Ħamis, 2 ta' Marzu 2017

Ċitazzjoni Numru: 3/2006 PC

Xuereb George

vs

**Whitehouse Madeline, u b'digriet
tal-4 ta' Frar 2010, l-Avukat Dr. Jean Paul Grech
gie nominat kuratur tal-imsiefra Madeline Whitehouse**

Il-Qorti,

Rat iċ-Ċitazzjoni li permezz tagħha l-attur, wara li ppremetta illi:

Illi fit-tmienja u għoxrin (28) ta' Ottubru 2003, għal habta tal-5:00p.m., l-attur mingħajr l-ebda provokazzjoni sefa' aggređit u msawwat mill-konvenuta fl-inħawi msejha 'Ta' Xurđin', limiti tan-Nadur, Għawdex u fil-fatt l-istess konvenuta kkawżatlu diversi feriti f'rasu, kif jiđi pruvat dettaljatament waqt is-smieđh tal-istess kawża;

Illi għalhekk l-istess inċident ġara unikament tort u htija tal-istess konvenuta li għandha twieđeb għad-danni konsegwenzjali minħabba għemilha;

Illi minħabba l-istess inċident l-attur soffra mhux biss danni materjali imma wkoll debilita' permanenti f'rasu, kif ukoll jiđi pruvat dettaljatament waqt is-smieđh tal-istess kawża u kif jirrizulta anki miċ-

ċertifikat mediku rilaxxajat mit-Tabib Dr. Farnk Farrugia hawn anness u mmarkat bhala Dokument 'A';

Illi l-konvenuta għalkemm giet interpellata uffiċċjalment sabiex tersaq għal likwidazzjoni u hlas tal-istess danni, dina baqgħet inadempjenti. Talab lill-konvenuta tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjarha responsabbli għal incident hawn fuq imsemmi;
2. Tillikwida d-danni sofferti mill-istess attur, liema danni huma sewwa materjali kif ukoll f'telf ta' xogħol u f'danni fil-kwalita' ta' lukrum cessanti;
3. Tikkundanna lill-istess konvenuta sabiex tħallas lill-attur id-danni kollha hekk osfferti u likwidati.

Bl-ispejjeż kompriżi dawk tal-ittra uffiċjali tal-14 ta' Ottubru 2005 u bl-ingunzjoni tal-istess konvenut għas-subizzjoni li għaliha minn issa hija mharka.

Bl-imghaxijiet skont il-liġi.

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti tal-attur debitament ikkonfermata minnu.

Rat in-Nota ta' l-Eċċezzjonijiet tal-konvenuta li eċċepiet illi:

1. Illi t-talbiet attriċi huma totalment infondati fil-fatt u fid-dritt kif ser jirriżulta fit-trattazzjoni tal-kawża u għalhekk għandhom jiġu miċhuda bl-ispejjeż.

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti tal-istess konvenuta kkonfermata bil-ġurament tagħha.

Rat id-digriet tagħha tas-16 ta' Ottubru 2008 fejn innominat lill-ispeċjalista Dr. Anthony Galea Debono sabiex jistabilixxi l-perċentwali ta' diżabilita' li jista' jkun qed isofri minnha l-attur b'konsegwenza tal-incident mertu ta' din il-kawża.

Rat ir-rapport tal-istess espert mediku ppresentat fit-19 ta' Jannar 2009 u minnu maħluf fid-29 ta' Mejju 2009.

Rat ir-risposti in eskussjoni tal-istess espert mediku.

Rat in-Noti tal-Osservazzjonijiet rispettivi tad-difensuri tal-partiijiet.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda prodotti, l-affidavits u dokumenti oħra esebti.

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża għad-danni magħmula mill-attur, in segwitu għal incident li per konsegwenza tiegħu jgħid li spiċċa jbati minn debilita' permanenti.

L-azzjoni esperita hi għalhekk dik bażata fuq il-Lex Aquilia,¹ li bażi tagħha jista' jkun id-delitt, f'każ ta' *dolo*, jew il-kważi delitt, f'każ ta' *colpa*.²

FATTI

Dan l-incident seħħ fit-28 ta' Ottubru tas-sena elfejn u tlieta (2003) meta l-attur jgħid li qala' daqqa fuq rasu minn gebla li l-konvenuta tefgħet fid-direzzjoni tiegħu fit-triq u quddiem id-djar rispettivi tagħhom, billi l-kontendenti huma ġirien. Din id-daqqa kkaġunatlu ferita li kienet tenhtieg xi punti,³ u minħabba f'hekk jidher li baqa' jbati minn sturdamenti u wġiegh ta' ras.

PROVI

Xhieda okulari li wiehed jista' joqgħod fuqha tal-incident *per se* ma jidherx li kien hemm, għax Frank Said li dak il-ħin kien qiegħed f'għalqa fuq ir-riħ tat-triq fejn seħħ l-incident, jgħid li ra lill-konvenuta titfa l-gebla fid-direzzjoni tal-attur, imma *ex admissis* minn distanza ta' xi disgħin metru.⁴ Minn naħa l-oħra ir-raġel tal-konvenuta jgħid li ra l-incident mit-tieqa tal-kċina tad-dar tagħhom li tagħti għal fuq *front garden* li hemm quddiem l-istess triq.⁵

Lis-surgent **Mario Cassar** li nvestiga l-każ, fuq rapport li sar dakinhar stess ftit tal-ħin wara mill-konvenuta, u stranament mhux mill-attur, li minflok jgħid li mar iċempel lill-avukat tiegħu, din qaltlu:

---

¹ 44 Dig. Del leg. aquil.IX,2

² art.1033 Kap.16

³ Ara ritratti B u C annessi maċ-ċitazzjoni

⁴ Ara xhieda tiegħu a fol. 33 et. seq.

⁵ Ara xhieda tiegħu a fol. 215

“that she was at her kitchen window overlooking the driveway outside their house and the fields beyond, she saw her neighbour hereby mentioned both as victim and suspect (b’referenza għall-attur), masturbating in the fields, having his male private part outside his trousers. She then proceeded to go down outside her residence on her steps when George came out of the fields on the road in front of the house, and when he was about twenty feet away he again started doing the same obscene act mentioned above. Then she grabbed a stone, told George that if he continues doing so she will hit him... Then George swore at her in maltese, ran towards her knocking the stone off her hand and threw her on the ground where he kept banging her head. Her husband started to shout from inside the house, when George took hold of his birds and took off. Because of this incident she suffered injuries of a slight nature of abrasion on her forehead, which injuries were certified so by Dr. Julian Portelli M.D. of the Gozo General Hospital, where she repaired to with her husband’s vehicle. She also suffered damages to her glasses of twenty three Malta lira on an estimate that she forwarded to the Police.”⁶

Il-konvenut, da parti tiegħu, spjega l-incident lill-Pulizija bil-mod segwenti:

“he was walking towards his house, complainant came out shouting at him, making gestures that he was sick. Then she tried to let loose his birds ... having a stone in her hand ... He did not let her touch the birds ... Then he continued on his way to his house ... suddenly she hit him on his head with the stone.”⁷

Fir-rapport tiegħu is-surgent Cassar kompli nizzel ukoll li:

“The Police spoke to George at his residence adjacent to complainant’s and he had blood on his head. He was advised to seek medical attention which he did by driving his own vehicle to the GGHOSP, where on being examined by the same doctor he was found to be suffering from injuries of slight nature needing three sutures for a scalp wound.

George then as ordered he repaired to Victoria Police Station where after being warned not to incriminate himself, he answered that he never did any acts as alleged by complainant. Regarding the injuries suffered by complainant he stated that he does not know how they happened. He added that when she was about to take hold of the container holding his birds he pushed her away.

---

⁶ Ara okkorrenza relattiva a fol. 43 tal-proċess

⁷ Ibid.

Court action against both parties is being instituted.”⁸

Waqt l-aċċess fuq il-post tal-inċident li nżamm mill-Qorti **l-attur** xehed:

“Jien filghodu hriġt nonsob ... imbagħad saret il-hamsa insomma u ma bqajtx nara ghasafar u zarmajt ... u għaddejt mill-passagg ... u sibtha hawnhekk bil-gebel tistennieni...u harget hawnhekk għan-nofs tagħmilli ‘you killed my birds’ ... tagħmilli hekk il-gebel go wicci .... u mbagħad għeditilha...’Jekk jien qed nonsob minghajr permess gibli l-pulizija’ ... Jien kelli gabjun ... bil-gageg fuqu ... u kien wara spalti ... imbagħad x’hin warrabt nitfa ‘l hawn, tatni s-salt għall-gabjun, gebdituli mic-carruta ... u jien għamiltilha hekk, hallieh ... dak, u hi mxiet warajja u tagħthieli go rasi, u nizzlitni ma’ l-art ... bid-daqqa, tefgħetli daqqa ta’ gebla ... minn wara ... u nizzlitni ... inzilt fl-art għax stordietni, u domt ftit hekk, u qbadt il-gabbjetti. U għamiltlihom f’posthom ... u tlajt biex incempel...”⁹

Il-konvenuta fid-deposizzjoni tagħha quddiem il-Qorti tat din il-verżjoni tal-inċident *de quo agitur*:

“...I was looking through the kitchen window and in the fields opposite ... George Xuereb was in there masturbating as he always does. At the time he was supposed to be trapping birds. When he was done masturbating then he decided to come out of the fields. I went down and said to him, if he didn’t stop I was going to get the police. He then told me to go ... off, in his normal words, back to the U.K. I said to him then I was going to get the inspector ... he started to walk past me. I got a brick in my hand which I was going to use as protection. I threw it on the floor ... he turned round, threw the birds on the floor and knocked me on to the floor. He then put, being in my back, and knocked my head on to the floor...My husband then came out of the house when he heard the commotion. With that George Xuereb grabbed his birds, jumped off... and went off into the house....”¹⁰ In kontro-eżami allegat li l-ferita li garrab l-attur f’rasu saret bil-gabbjetti stess li kien qed igorr wara daru.¹¹

RESPONSABILITA’

Fil-qasam tad-dritt ċivili fejn tidhol ir-responsabilita’ akwiljana, l-prinċipju huwa li persuna twiegebb għall-ħsara li tigri bi ħtija tagħha.¹²

⁸ Ibid.

⁹ Ara deposizzjoni tiegħu a fol. 182 - 186

¹⁰ Ara xhieda tagħha a fol. 120 - 124

¹¹ Ara kontro-eżami tagħha a fol. 149 et seq.

¹² Art.1031 Kodiċi Ċivili

Ta' dan in-nuqqas trid tagħmel tajjeb għall-ħsara konsegwenzjali. Din wara kollox hija meqjusa bħala l-għajn ewlenija li fuqha tinbena r-responsabilita' ċivili mnissla mill-għemil doluż jew kolpuż.¹³

Gie affermat mill-qrati tagħna:

"Illi sabiex tirnexxi azzjoni għad-danni iridu jigu ippruvati erba' elementi:

(1) il-fatt dannuz illecitu;

(2) l-imputabbilita tal-istess fatt għal min ikun għamlu;

(3) id-dannu ikkagunat minn dan l-istess fatt u

*(4) id-"doluż" jew "culpa" da parti ta' min ikun għamlu."*¹⁴

Għalhekk ikun hemm ir-responsabbli għad-danni jekk tiġi ppruvata konnessjoni logika ta' kawża u effett bejn l-att u d-danni kkaġunati mill-istess att.

In linea ta' prinċipju jinsab enunċjat li *"hu mprexxindibbilment rikjest sabiex ikun hemm lok għad-danni li jkun hemm ness ta' kawzalita bejn il-fatt kolpevoli u l-konsegwenza dannuza."* (kollez. Vol. XLIV P1 p.343).

Id-difiża tal-konvenuta li l-attur intlaqat bil-gabjetti tiegħu stess waqt li spiċċaw f'idejn, ma tantx hija konvinċenti. Fid-dawl tal-fatt li l-konvenuta ammettiet li kellha gebla f'idejha biex tiddefendi lilha innifisha x'hin affrontat lill-attur, huwa iżjed verosimili li l-gebla tefgħethielu jew tal-inqas tagħtu daqqa biha x'hin kienu qed jillitigaw.

Fic-ċirkostanzi tal-każ, pero', hija l-fehma ta' din il-Qorti li għal dan l-incident jaħtu ndaqz iż-żewġ kontendenti. M'hemmx dubbju li l-konvenuta kienet ipprovokata bl-aġir indiċenti ripetittiv tal-attur, u minkejja li l-attur ċaħad dan, mhux probabbli li l-konvenuta kienet ser tivvinta storja bħal din sempliċement biex tiddefendi l-aġir tagħha. Jista' jkun ukoll li għamlitlu xi osservazzjonijiet dwar l-insib, imma żgur li ma kenitx ser tirreaġixxi b'dan il-mod sempliċement għax kienet kontra l-insib.

Għalhekk a tenur tal-artikolu 1051 tal-Kap. 16, u kif insibu fil-ġurisprudenza:

¹³ Michael D'Amato noe vs Filomena Spiteri: P.A. 3.10.2003

¹⁴ Agius vs Busuttil: Appell:14.12.1982

“Il-Qorti għalhekk taqbel li f’dan il-kaz kemm l-attur kif ukoll il-konvenut kienu responsabbli għar-ragunijiet fuq indikati cjoe’ l-attur talli pprovoka l-incident u l-konvenut talli rreagixxa bil-mod vjolenti. Il-konvenut għandu jgawdi minn riduzzjoni tad-danni minhabba dina l-provokazzjoni. In tema ta’ htija kontributorja, il-principju akkolt fil-gurisprudenza hu illi fejn din il-htija ma tistax tigi diviza b’certezza allura din l-istess htija tigi ugwalment apporzjonata.”¹⁵

LIKWIDAZZJONI TA' DANNI

Fil-liġi tagħna l-likwidazzjoni tad-danni hija regolata bl-artikolu 1045 tal-Kodiċi Ċivili. Kif ġie osservat mill-qradi tagħna, f’din il-materja ma hemmx regoli fissi u nflessibbli, ma hemmx *quantitative scale* tad-danni, għax kollox jiddependi miċ-ċirkostanzi partikolari tal-kaz. Is-somma tad-danni hi rimessa għall-arbitriju prudenzjali tal-Qorti, fil-limiti stabbiliti mil-liġi.¹⁶ Fl-eżerċizzju ta’ din id-diskrezzjoni tagħna, il-Qorti qabel ma tasal biex tiffissa l-ammont, għandha tħares lejn iċ-ċirkostanzi molteplici, u tista’ ukoll utilment tuża bħala *tests* biex tikkontrolla ċ-ċifra finali, id-diversi modi ta’ kompitu suggerit mill-gurisprudenza estera f’dan ir-rigward, mingħajr ma tivvinkola ruħha b’xi wieħed minnhom partikolari, sabiex b’dan il-mod ikun dejjem hemm ċerta elasticità ta’ kriterju adattabbli għall-partikolaritajiet ta’ kull fattispecie.¹⁷

Skont il-liġi tagħna l-likwidazzjoni tad-danni tinqasam f’żewġ aspetti: id-danni attwali (*damnum emergens*) u t-telf ta’ qliegħ futur (*lucrum cessans*).

Damnum Emergens:

A tenur tal-artikolu msemmi, il-ħsara li persuna rsponsabbli għandha twieġeb għaliha taht dan l-aspett hija:

- (i) t-telf effettiv li l-egħmil tagħha jkun ġieb direttament lill-parti li tbat i-ħsara;
- (ii) l-ispejjeż li din il-parti setgħet kellha tagħmel minhabba l-ħsara; u
- (iii) it-telf tal-paga jew qliegħ ieħor attwali.

¹⁵ Prim Awla Qorti Ċivili, 28.01.2005, Charles Delia vs Joseph Scicluna

¹⁶ Savona vs Asphar: Appell: 23.6.1952

¹⁷ Carmelo Fenech vs Antonio Galea; vol.XL.I.73; Francis Galea vs. Bartolomeo Grech; vol.XLII.II.1019

Dwar (i) : Ma rrizulta ebda telf f' dan ir-rigward.

Dwar (ii) : hemm kontestazzjoni dwar l-ispejjeż reklamati mill-attur. L-uniċi riċevuti li esebixxa in konnessjoni mal-kura li kienet mehtieġa in konnessjoni ma' dan l-inċident, kienu: (a) il-kont tas-CT Scan magħmul fil-klinika ta' Dr. Frank Farrugia, iżjed minn sentejn wara l-akkadut; dwar dan il-konvenuta argumentat li ġialadarba ma nħasset ebda urġenza għal dan l-eżami mediku, l-iscan seta' faċilment sar fl-isptar tal-Gvern, mingħajr ebda spejjeż. A tenur tal-prinċipju li d-danni reklamenti għandhom dejjem jiġu minimizzati, sa fejn hu possibbli, fil-fehma ta' din il-Qorti l-ispejjeż relattivi m' għandhomx ikunu ripetibbli. (b) L-attur esebixxa wkoll kopja ta' riċevuta waħda dwar xi pilloli mixtrija minnu. Tenut kont tal-fatt li rrizulta li huwa kien ibati minn *depression* sa mill-inqas mis-sena 1998, li kienet tirrikjedi wkoll mediċinali simili għal dik indikata, mhux il-każ li jingħata xi kumpens f' dan ir-rigward.

Dwar (iii) : Dik il-ħabta li seħh dan l-inċident, l-attur ma kienx jaħdem. Kien jgħix bil-benefiċċji soċjali minħabba id-*depression* li ġie ċertifikat li kien ibati minnha. Dawn il-benefiċċji baqa' jirċevihom anke wara li seħh dan l-inċident,¹⁸ u għalhekk lanqas ma kien hemm ebda telf ta' qliegħ attwali għalih.

Lucrum Cessans: Dawn id-danni huma kontemplati wkoll fl-artikolu 1045 tal-Kap. 16, u jikkonsistu fit-telf ta' qliegħ li tbat l-vittma 'l quddiem minħabba inkapacita' għal dejjem, totali jew parzjali, li l-egħmil doluż jew kopluz seta' jgħib. Dwar il-metodu kif jiġi komputat dan it-telf futur, ma hemm l-ebda regola fissa u l-qrati tagħna adottaw diversi kriterji. Kif intqal piuttost reċentement mill-Qorti ta' l-Appell: "*Jingħad illi l-qrati tagħna fil-pronuncjament tagħhom dwar kriterji li għandhom jintuzaw biex jagħmlu tajjeb għall-incertezzi ta' likwidazzjoni ta' danni li f'kazijiet simili dejjem jagħtu lok għalihom, qatt ma rrinunzjaw għall-fakolta' diskrezzjonali tagħhom ..... Diversi drabi l-qrati tagħna seggew il-prinċipji enuncjati fil-kawza 'Butler v. Heard'.¹⁹ Imma kif ġie enfasizzat f' sentenza oħra ta' dik il-Qorti, ċċitata favorevolment fis-sentenza tagħha f' dik il-kawza:*

"Il-Qorti tara li fil-gurisprudenza tagħna ġie kemm il-darba mishuq li minkejja certi prinċipji li jirrizultaw mill-gurisprudenza, dejjem għandu jkun hemm certu elasticita' ta' kriterji billi l-pronuncjament fil-likwidazzjoni in kwistjoni huwa wiehed ta' probabilita'. Inoltre, id-danneggjat jingħata somma

¹⁸ Ara d-deposizzjoni tal-avukat dottor Joseph Attard (a fol. 394 – 404) u d-dokumenti minnu esebiti

¹⁹ Carmelo sive Charles Micallef et vs Richard Spiteri et: Appell:15.1.2002

*kapitali darba wahda biss, li meta tinghata b'sentenza m'hijiex aktar soggetta ghal ebda revizjoni. Għalhekk din is-somma kapitali trid tkun tikkorispondi kemm jista' jkun mar-rejalta'.*²⁰

Għal numru ta' snin il-qrati tagħna fil-maġġior parti tal-kazi segwew rigorożament il-metodu stabbli għall-ewwel darba fil-kawża **"Butler vs Heard"**. Din il-kawża tat origini għal dak li jissejjaħ il-*multiplier system* li fiha l-perċentwali tad-debilta' u l-qliegħ annwali tal-korrujt jiġu multiplikati bis-snin tal-hajja lavorattiva bażata fuq il-*life expectancy* tiegħu miżjud b'perċentwali biex tagħmel tajjeb għall-inflazzjoni u ziediet fil-pagi, u b'riduzzjoni ta' ċertu ammont minhabba l-*lump sum payment*. F'dawn l-aħħar snin però' dan il-metodu ta' kalkolazzjoni ġie modifikat sabiex ikun iktar rejalistiku u jieħu konsiderazzjoni aħjar taċ-ċirkostanzi taż-żmienijiet attwali.²¹

Fil-kaz in eżami nsibu illi l-vittma kellu sebgħa u erbgħin (47) sena meta seħħ l-incident mertu tal-kawża.²² Huwa ġie ċertifikat mill-espert mediku nominat mill-Qorti li jbati minn debilita' permanenti fil-grad ta' tnejn fil-mija (2%).²³ Il-konvenuta titfa' dubbju dwar kemm l-attur tassew ibati minn din id-debilta', billi l-espert mediku kellu joqgod semplicement fuq dak li rrelatalu l-attur, billi ma rriżultat ebda menomazzjoni fizika apparenti, u l-attur ilmenta biss li in segwitu għal dan l-incident baqa' jbati minn uġiegh ta' ras u sturdamenti. In vista però' ta' dak stabbli mill-ġurisprudenza fis-sens illi:

*"In linea ta' principju, għalkemm qorti mhix marbuta li tacchetta l-konkluzjonijiet ta' perit tekniku kontra l-konvinzjoni tagħha ... fl-istess waqt dan ma jfissirx però' li qorti dan tista' tagħmlu b'mod legger jew kapriccjuż. Il-konvinzjoni kuntrarja tagħha kellha tkun ben informata u bażata fuq ragunijiet li gravament ipoggu fid-dubbju dik l-opinjoni teknika lilha sottomessa b'ragunijiet li ma ghandhomx ikunu privi mill-konsiderazzjoni tal-aspett tekniku tal-materja taht eżami,"*²⁴

Kif ukoll tar-risposti li ta l-istess espert mediku għad-domandi in eskussjoni rispettivi tal-kontendenti,²⁵ din il-Qorti mhix tal-opinjoni li għandha tiddipartixxi minn dawn il-konkluzjonijiet peritli, li allura tagħmilhom tagħha wkoll. L-argument tal-attur li għandha tiġi ffastata medja bejn il-perċentwali stabilita mill-espert mediku *ex parte* li kien

²⁰ Francis Sultana vs. John Micallef et noe.et :Appell: 20.7.1994

²¹ Emanuel Mizzi vs Carmel.Attard: sentenza ta' din il-Qorti tat-13.5.2003

²² Għandu Karta tal-Identita bin-numru: 34456G (ara okkorenza tal-Pulizija a fol. 43 tal-proċess)

²³ Ara rapport mediku ta' Dr. Galea Debono a fol. 96 - 100 tal-proċess

²⁴ Qorti tal-Appell; Grima vs Mamo et noe: 29.05.1998

²⁵ A fol. 305 u 348

tal-opinjoni li huwa jbati minn debilita' ta' 10%,²⁶ u dik stabilita mill-espert tal-Qorti, ma tregix, għax meta għamlet hekk il-Qorti kienet qed tikkunsidra diskrepanza bejn dak li kien iffissa l-ewwel espert nominat minnha stess u dak li kienu stabilew il-periti perizjuri.²⁷

Fil-kawzi li segwew is-sentenza f'Butler vs Heard b'mod rigoruż, il-hajja lavorattiva ma kienitx tiġi kkalkolata a bażi tas-snin kollha li kien għad baqagħla taħdem il-vittma, kieku ma seħħ l-incident, imma normalment kienet tittiehed hajja lavorattiva ta' għoxrin (20) jew hamsa u għoxrin (25) sena. Imma skont formula applikata anke mill-Qorti tal-Appell għal dan il-fini f'dawn l-aħħar snin, għandu jiġi konsidrat *multiplier* ta' hax (11) il-sena.²⁸

Billi rriżulta li l-attur ma kienx jaħdem meta seħħ l-incident, għax kien ġia ċertifikat bħala *unfit for work*, huwa l-każ li hawn tittiehed bħala bażi l-paga minima nazzjonali. Skont ġurisprudenza kostanti trid tittiehed in konsiderazzjoni x'kienet din il-paga meta seħħ l-incident in kwistjoni. Fis-sena 2003, din kienet €123.76ċ fil-gimgha,²⁹ li jgibu €6435.52ċ fis-sena.

Għalhekk l-ammont dovut irid jinhadem hekk: €6435.52ċ (paga bażi) x 11 (snin ta' hajja lavorattiva li kien għad baqagħlu l-attur) x 2% (debilita' permanenti) x 120% għar-rata ta' inflazzjoni = **€1698.97ċ**. Normalment jitnaqqas is-solitu kwint (1/5) minhabba l-*lump sum payment*, pero' tenut kont id-dewmien sabiex tinqata' din il-kawża, bl-ebda htija tal-attur, hija l-fehma ta' din il-Qorti li issa m'għandu jinqata' xejn mis-somma dovuta għal dan il-fini. Madankollu billi l-attur gie allokat nofs il-htija għall-akkadut ipprovokat minnu stess, jiġi li huwa dovut lilu nofs dan l-ammont, u cioe' **€849.48ċ**.

RI-EPILOGU

Għaldaqstant l-ammont totali pagabbli u likwidat in linea ta' danni kkaġunati lill-attur, per konsegwenza tal-incident mertu ta' din il-kawża, huwa s-segwent:

²⁶ Ara ċertifikat tiegħu a fol. 5 tal-proċess

²⁷ Prim Awla, 25.02.2013: Edward sive Teddie Borg vs Albert Schembri

²⁸ Darren Sammut vs Eric Zammit: 3.12.2004; ara wkoll P.A. Emmeline Cini vs Antoine Cachia: 18.02.2013

fejn jidher li giet stabilita din il-fomula

²⁹ Ara SL452.71 – National Minimum Wage Standard Order

Damnum emergens	€ 0.00ċ +
Lucrum Cessans:	€849.48ċ
<hr/>	
Total ta:	€849.48ċ

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi :

1. Tiddikjara lill-kontendenti ugwalment responsabbli għall-incident mertu ta' din il-kawża, li seħħ fit-28 ta' Ottubru 2003 u li fih safa' mwegġa' l-attur;
2. Tillikwida d-danni kollha sofferti mill-attur konsegwenza ta' dan l-incident fis-somma ta' tmien mija disgħa u erbghin euro u tmienja u erbghin ċenteżmu (€849.48ċ);
3. Tikkundanna lill-istess konvenuta sabiex tħallas lill-attur s-somma hekk likwidata, "bl-imghaxijiet legali fuq din is-somma mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-pagament effettiv".³⁰

Bl-ispejjeż, inkluzi dawk tal-ittra uffiċċjali mibgħuta fl-14 ta' Ottubru 2005, fiċ-ċirkostanzi tal-każ, jinqasmu ugwalment bejn il-kontendenti.

(ft) Paul Coppini
Magistrat

(ft) Silvio Xerri
D/Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

02.03.2017 – Sup3.2006 – Xuereb George vs Whitehouse Madeline
3132

³⁰ kliem miżjud b'digriet ta' din il-Qorti tas-16 ta' Marzu 2017